

Nemzetpolitikai összefoglaló

2015. 9. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Egyszerűsített honosítás: eddig 710 ezer kérelem érkezett

Eddig összesen 710 ezer külföldi magyar adta be az egyszerűsített honosítás iránti kérelmét, és mintegy 670 ezren tették le az állampolgársági esküt - közölte Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkár az Országgyűlés Nemzeti Összetartozás Bizottságának ülésén. A Magyarság Házában tartott kihelyezett bizottsági ülésen az államtitkár elmondta, az új állampolgárok 66 százaléka erdélyi, 17 százaléka vajdasági, 14 százaléka kárpátaljai magyar. A Bethlen Gábor Alapról szólva kiemelte: annak célja egységbe fogni a nemzetpolitikai forrásokat, egységes támogatási rendszert működtetni az átláthatóság, hatékonyság és az ellenőrzés szellemében. A pénzeszközök kezelését a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. végzi és a nemzetpolitikára fordítandó összeg 2015-ben eléri 17,62 milliárd forintot. Szólt arról is, hogy 2013 és 2014 után idén is meghirdetik a Kőrösi Csoma Sándor Programot, amelynek célja a magyar nemzet összetartozásának megerősítése, a diaszpóra magyar nyelvtudásának fejlesztése és a Magyarországgal való kapcsolattartás ösztönzése. Tavaly öt kontinens 24 országába utazott száz ösztöndíjas, és közel egymilliárd forint állt a program rendelkezésére. Idén a program célországai bővültek, az új helyszínek között szerepel Ciprus, Görögország, Olaszország, Portugália és Spanyolország. A déli féltekén 2015. május 1 – 2015. október 31. között, az északi féltekén 2015. augusztus 1 – 2016. május 31. között tartózkodnak kinn az ösztöndíjasok. Új kezdeményezés a Kárpát-medence szóránymagyarságát segítő a Kőrösi Csoma Sándor Program mintájára induló program. Ez az egykori Monarchia területére terjed majd ki, érintve Romániát, Ukrajnát, Szerbiát, Horvátországot, Szlovéniát, Ausztriát, Szlovákiát, Csehországot, Bosznia-Hercegovinát, Macedóniát és Dél-Lengyelországot is. A tervek szerint ötven magyar fiatalot küldenek ki, a pályázatot márciusban írják ki. A várhatóan Petőfi-program elnevezésű kezdeményezésre 350 millió forintot különítenek el. Potápi Árpád János a program céljaként a szóránnyterületeken fogyásban lévő magyarság identitásának megerősítését, a közösségi hálózatok kiépítésének segítségét jelölte meg. Az államtitkár szólt még a Mikes Kelemen programról, amelynek célja, hogy a diaszpóra könyvtári örökségét rendezett módon összegyűjtve Magyarországra szállítsák, és gondoskodjanak későbbi méltó felhasználásáról.

Johannis Berlinben: nincs magyar probléma Romániában

Romániában nincs magyar probléma – jelentette ki csütörtökön Berlinben Klaus Johannis román államfő azt követően, hogy Angela Merkel német kancellárral tárgyalt a német fővárosban. Az államfő újságírói kérdésre válaszolva úgy fogalmazott: egyértelmű, hogy Magyarország szokatlanul nagy érdeklődést tanúsít a határon túli magyarok iránt, de ezt Románia nem értékeli fenyegetésként; mindazonáltal odafigyel a témára. „A romániai magyar kisebbség politikai képvisellel rendelkezik, ez a képviselő a tárgyalópartnerünk.

Gyakran találkozunk vele, számos témáról tárgyalunk, és biztosíthatom, hogy Romániában nincs magyar probléma” – jelentette ki Johannis.

A romániai magyar közösségnek még sok problémával kell megküzdenie, és ezeket a párbeszéd és a parlamenti politizálás útján kívánja megoldani – jelentette ki péntek este Kelemen Hunor Sepsiszentgyörgyön. Az RMDSZ elnöke a Háromszéki Képviselők Tanácsának ülésén vett részt, amelynek végén Klaus Johannis berlini kijelentéseiről kérdezték az újságírók a politikust. Kelemen elmondta, az RMDSZ és Klaus Johannis közötti eddigi tárgyalásokon nem került szóba a területi autonómia kérdése, ám ez sem tabutéma. „Demokratikus államban nincsenek tabutémák. Az államfővel sok mindentről tárgyaltunk, de az autonómiáról nem. A többség-kisebbség viszonyával kapcsolatos problémákról beszéltünk, és mi egy paktumot is javasoltunk ezen a téren” – idézte az Agerpres a szövetségi elnököt. Kelemen felidézte: annak idején a Német Demokrata Fórum elnökeként Klaus Johannis is támogatta a kulturális autonómiát is magába foglaló kisebbségi törvény elfogadását. „Vagyis támogatta a kisebbségi közösségek etnikai identitásának megőrzését szolgáló intézményes garanciákat, a legnagyobb létszámú közösség, a magyarok esetében is” – fogalmazott az RMDSZ elnöke.

Klaus Johannis elsősorban, mint a román állam, és a román nemzetpolitika vezetője nyilvánult meg Berlinben, és nem úgy, mint egy eltűnőben lévő, több száz éve Erdélyben élő közösség vezetője – jelentette ki Szilágyi Zsolt. Az Erdélyi Magyar Néppárt elnöke kifejtette, rendkívüli, hogy Romániának német származású elnöke lehet, ez azonban nem palástolhatja el azt a több mint kilencvenéves történelmi tény, hogy a román állam nemzetpolitikájának eredményeként az erdélyi őshonos közösségek eltűnőben vannak. Az EMNP elnöke úgy véli, megnyilvánulásra kell készíteni a politikai pártok képviselőit, valljanak színt, ha azt akarják, hogy néhány évtized múlva Románia homogén nemzetállam legyen. „Az erdélyi magyar politikumnak nem azt kell lesnie, hogy olyant mondjon mindenáron, ami tetszik a bukarestieknek, hanem szövetségeseket kell keresni az általunk meghirdetett politikai tervekhez” – összegzett a néppárt elnöke.

Biró Zsolt MPP-elnök is úgy véli, már a berlini kérdésfelvetés egyértelműen bizonyítja, hogy a magyarkérdés nincs megoldva Romániában, és meglátásában helytelen, ha Johannis úgy gondolja, egy ilyen nyilatkozattal a szőnyeg alá lehet seperni. A Magyar Polgári Párt elnöke ugyanakkor biztatónak véli, hogy az államfő természetesnek tartja, hogy Magyarország odafigyel a határon túli magyarok sorsára, hiszen Románia is egyre inkább ezt teszi. „Amíg a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen (MOGYE) nincs egyértelműen megoldva a magyar kar, amíg nem tartják be az oktatási törvényt, amíg Kovásznán szállodát ajándékoznak az ortodox egyháznak, miközben a magyar történelmi egyházakat hátrányosan megkülönböztetik, s minden téren tetten érhető a kettős mérce, a diszkrimináció, addig hiába hangoztatják, hogy nincs magyarkérdés Romániában” – mutatott rá Biró Zsolt. Hozzátette: szerinte az a megoldás, hogy az erdélyi magyar külpolitikát kell markánsabban megjeleníteni, az elmúlt 25 év legnagyobb mulasztása, hogy nem teremtődött meg az önálló erdélyi magyar diplomácia. „

Kelemen Hunor: stagnál a kisebbségi jogbővítés

Lassú lépésekkel halad a kisebbségek jogainak gyakorlatba ültetése Romániában, és az Európai Unió intézményeinek is felül kell vizsgálniuk viszonyulásukat a nemzeti kisebbségek kérdéséhez – hangsúlyozta Marosvásárhelyen Kelemen Hunor. Az RMDSZ elnöke részt vett a Bernády György Közművelődési Alapítvány kisebbségekről szóló szemináriumsorozatán, amelyet minden évben megrendeznek a városban. Az elnök elmondta, Romániában számos előrelépés történt a nemzeti kisebbségek jogait szabályozó törvényi keret bővítése vonatkozásában, de ez a folyamat jelenleg stagnál. A megszerzett jogok megnyirbálására is vannak kevésbé átlátható intézkedések, ilyen például a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem esete, ahol évek óta rendezetlen a magyar tagozat helyzete. Rámutatott: az identitásmegőrzés határozott intézményes garanciáira maguknak a kisebbségekhez tartozóknak kell azt mondaniuk, hogy kielégítőek és elfogadhatóak, nem elég Romániát csupán elnevezni „európai kisebbségi modellnek”. Felidézte a Minority SafePack nevű európai kisebbségvédelmi polgári kezdeményezést, amelyet elutasított az Európai Bizottság. Elmondta: a jogi folyamat még zajlik, és továbbra is kérdéses, hogy a bürokratikus procedúrák miatt dobta vissza az Európai Bizottság, vagy a kezdeményezés alapgondolatát utasítja el. A szemináriumon részt vett Laurențiu Ștefan, Klaus Johannis államelnök tanácsadója, aki arról biztosította a résztvevőket, hogy az elnöki hivatal figyelni fog a törvényi keret alkalmazására és az intézmények működésére. Rámutatott: nem csak a kisebbségvédelem területén tapasztalták azt, hogy az intézmények nem alkalmazzák a törvényeket, így Ștefan szerint rendszerszintű problémáról van szó. Nyomatékosította, hogy Johannis céljai között szerepel ráirányítani a közvélemény figyelmét az intézmények hatékony és törvényes működésének szükségességére.

Nem lesz felvonulás a Székely Szabadság Napján

A Székely Nemzeti Tanács (SZNT) idén elállt a március 10-re Marosvásárhelyre korábban meghirdetett Székely Szabadság Napjának megszervezésétől, „mert nem akar a hatóságok partnere lenni a gyülekezési és véleménynyilvánítási jog súlyos megsértésében” – jelentette be Izsák Balázs, aki a jogtiprás elleni harcot a bíróságon akarja folytatni. Az SZNT elnöke rámutatott, Marosvásárhely és a Székelyföld lakóinak joguk van március 10-én egy szál virággal, gyertyával a Székely vértanúk emlékművéhez zarándokolni, és ott méltósággal emlékezni. Izsák Balázs felidézte: Dorin Florea, Marosvásárhely polgármestere betiltotta a tervezett felvonulást a Székely vértanúk emlékműve és a város főtere között, és nem engedélyezte a prefektusi hivatal elé tervezett tiltakozó megmozdulást. A szervezők Románia tervezett közigazgatási átalakítása elleni tiltakozásul és a székelyföldi autonómiaigény demonstrálása végett hirdettek megmozdulást Marosvásárhely főterére. Bár az SZNT a bíróságtól kért jogorvoslatot, a tiltás még érvényben van, olyan jegyzőkönyvet pedig az SZNT nem ír alá a polgármesteri hivatalnál, amely csak az emlékműnél tartandó megemlékezést engedélyezi, de a felvonulást nem –

mutatott rá Izsák Balázs. „Szervezőkként nem kívánunk a hatóságok partnerei lenni a súlyos jogtiprás leplezésében azzal, hogy megtartjuk a megemlékezést, s a tiltakozó megmozdulást pedig nem, hiszen ezzel azt a látszatot keltenénk, hogy gyülekezési jogunk nem sérült” – magyarázta az SZNT elnöke.

A nagyszombati érsekség a bencések vagyonát akarja

Az egyházmegye és a komáromi bencés rendház között felmerült tulajdonjogi vitában a Vatikán egy intézménye, az Apostoli Élet Társaságainak Kongregációja döntött idén januárban. A kongregáció semmisnek nyilvánította a főegyházmegyének azt a dekrétumát, mellyel megvonta a bencés rendház működési engedélyét. Ezáltal megmaradhat a komáromi rendház jogalanyiséga. A kongregáció egyben figyelmeztette a nagyszombati érseket, Ján Oroscht arra, hogy a rendházat csak a Vatikán oszthatja fel. Mario Giordano apostoli nuncius szerint azonban nem szabadott volna nyilvánosságra kerülnie annak, a kongregációtól érkezett levélnek, amelyben a bencés rendnek adtak igazat Ján Orosch érsekkel szemben, és amelyben a vagyon elkobzása miatt figyelmeztették az érseket. A nuncius ezért a szlovák külügyminisztériumhoz fordult, hogy az segítsen megakadályozni a diplomáciai posta illetéktelen kezekbe kerülését. Giordano szerint a komáromi bencések rendfőnöke, Szalay György visszaélt a diplomáciai levelezéssel. Szalay a levelet a magyarországi feljebbvalójától, Várszegi Asztrik pannonhalmi főapáttól kapta, aki viszont elmondta, a döntésről hivatali úton értesült, nem pedig titkos diplomáciai irat formájában. Várszegi elmondta, hogy mint érintett személy joga és kötelessége is volt, hogy az irat tartalmával megismertesse a komáromi bencéseket is. Közben a nagyszombati érsekség a komáromi bencés rendház jogalanyiségának megszüntetésére hivatkozva a Szlovák Takarékpénztártól kérte a rend számláján lévő, csaknem 300 ezer euró átutalását az érsekség számlájára. A pénztintézet ennek egyelőre nem tett eleget, csupán zárta a számlát. A komáromi rendház a jogalanyiség megszüntetése ügyében feljelentést tett a kulturális minisztérium ellen azzal az indoklással, hogy a tárca nem volt illetékes a nagyszombati érsek indítványára eljárni.

A magyar kormány félmilliárd forinttal támogatja a szabadkai zsinagóga felújítását

A magyar kormány a korábban ígért összeg ötszörösével, félmilliárd forinttal (1,6 millió euróval) támogatja a szabadkai zsinagóga belső terének felújítását - közölte Szabados Róbert, a szabadkai zsidó hitközség elnöke. Szabados Róbert emlékeztetett arra, hogy

Orbán Viktor miniszterelnök tavaly márciusi látogatásán ígéretet tett arra, hogy a magyar kormány 100 millió forintig terjedő összeggel támogatja az épület felújítását. A zsinagóga rossz állapota miatt azonban Budapest úgy döntött, nagyobb összegre - a korábban ígért ötszörösére - lehet szükség, amit Latorcai Csaba, a Miniszterelnökség kiemelt társadalmi ügyekért felelős helyettes államtitkára közölt a szabadkai zsidó hitközséggel a közelmúltban. A zsidó hitközség vezetője szerint a támogatásnak köszönhetően felgyorsulhatnak a munkálatok, és egy, de legfeljebb két éven belül az épület külső és belső felújítása, valamint a zsinagóga udvarának rendbetétele is befejeződhet. Hozzátette: a külső rekonstrukciót a szabadkai önkormányzat támogatta. A felújítást követően a zsinagóga olyan lesz, mint 1902-es átadásakor - nyomatékosította Szabados Róbert.

Szerbia jó úton jár az EU-s csatlakozáshoz

Az Európai Parlament Külügyi Bizottsága kedden megszavazta David McAllister német néppárti képviselő Szerbiáról szóló országjelentését. Deli Andor vajdasági EP-képviselő örömét fejezte ki, hogy a Fidesz EP-delegáció módosító indítványai révén számos kisebbségjogi kérdése is bekerült a tervezetbe. A fideszes EP-képviselő szerint az idei Szerbiára vonatkozó parlamenti határozat kifejezetten kiegyensúlyozott lett. Látható ez abban, hogy a dokumentum elismeri és méltatja a szerb kormány igyekezetét, ami további ösztönzést adhat Belgrádnak, hogy kitartson az uniós integráció felé vezető úton. „Ehhez a Fidesz delegáció is aktívan hozzájárult sikeres módosítóival, amelyek kifejezve Magyarország támogatását és baráti politikáját beemelték a szövegbe azokat a szerb kormány által eddig megtett reformintézkedéseket, amelyek fontosak a gazdasági átalakulás és a vonzóbb befektetési légkör megteremtéséhez” – mutatott rá Deli Andor. A közlemény kiemeli: a delegáció módosító javaslatai szintén nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a kisebbségi jogok is méltó helyet kaptak a szövegben. „Javaslataink révén helyt kapott a nemzeti tanácsok szerzett hatásköreinek védelme, amennyiben az Alkotmánybíróság korábbi döntése kapcsán sor kerülne a nemzeti tanácsok működését szabályozó törvény módosítására, továbbá hangsúlyoztuk a nemzeti tanácsok megfelelő finanszírozásának fontosságát. Ami azonban még nagyobb siker, hogy belekerült a kisebbségek megfelelő részarányú jelenlétének fontossága a közsférában, valamint a kisebbségi akcióterv kiemelt jelentősége, ezek ugyanis eddig nem szerepeltek a korábbi parlamenti határozatokban. Kifejeztük azon elvárásunkat is, hogy tovább kell folytatni a rehabilitációs és restitúciós törvények módosítását annak érdekében, hogy igazságosabbak, továbbá könnyebben és gyorsabban alkalmazhatóak legyenek. Beletettük azt a régi-új követelést is, hogy a szerb parlament mielőbb fogadja el a vajdasági hatásköröket és finanszírozást szabályozó törvényt” – fejtette ki Deli Andor. Az Európai Parlament a márciusi plenáris ülésén adja meg a végleges jóváhagyását a jelentésre.

Baloga: nem jelent problémát a magyar-ukrán kettős állampolgárság

Kárpátalján a helyzet stabil, a megyében nincs úgynevezett magyar probléma, ahogy nem létezik román, lengyel vagy szlovák probléma sem – nyilatkozta Viktor Baloga, az ukrán parlament képviselője. Egy ukrán internetes hírportál azzal a budapesti bejelentéssel kapcsolatban kérdezte Kárpátalja megye volt kormányzóját, hogy eddig 94 ezer kárpátaljai lakos kapott magyar állampolgárságot. A hírportál szerint Kárpátalja multikulturális terület, és ebben a régióban él „Ukrajna alighanem legszervezettebb nemzeti kisebbsége”. A probléma a cikk szerint nem az, hogy „az emberek magyarul énekelnek, vagy nemzeti viseletben járnak, hanem hogy az ukrán függetlenség két évtizede alatt nem asszimilálódtak”, nem értenek ukránul, az állami hivatalok épületein magyar zászlók lobognak, és gyakorlatilag nyitott a határ az Európai Unió felé, aminek a következménye a 94 ezer kárpátaljai magyar állampolgár. A felvetésre válaszolva Baloga kifejtette: nem igaz, hogy a kárpátaljai tömbmagyarság településeinek hivatali épületein csak magyar zászlók vannak kitűzve, mert mindenütt ott van az ukrán állami lobogó, sőt az EU-s zászló is. A magyar állampolgársággal is rendelkező kárpátaljai lakosok számára vonatkozó budapesti bejelentés kapcsán elmondta: Ukrajnában nem a kárpátaljai magyarok az egyetlenek, akik kettős állampolgárok. „Nem árulok el titkot, hogy a parlamentben az ilyen emberek aránya nem egy-két százalék, hanem jóval nagyobb” – emlékeztetett a politikus, megjegyezve, hogy vannak ukrán megyei kormányzók, akik ország-világ előtt elismerik, hogy hármás állampolgárok. Baloga úgy vélte, a kettős állampolgárság problémáját Kijev azzal tudná orvosolni, ha elérné az EU-nál a vízumentesség biztosítását Ukrajna számára. Másik megoldásként a kettős állampolgárság törvényesítését javasolta, hiszen az országban egyébként is sok a kettős állampolgár. Arra az újságírói megállapításra reagálva, hogy a kárpátaljai magyar kisebbség hiperaktív, és elhangoznak Nagy-Magyarország visszaállítására vonatkozó kijelentések is, a kárpátaljai ukrán politikus hangsúlyozta: a magyar közösség egyetértésben él Kárpátalja valamennyi nemzetiségével. „Ez mindig így volt, és most is így van. Valamiért mindig csak a magyarokat emlegetik, senki nem beszél arról, hogy Kárpátalja soknemzetiségű vidék, ahol sok német, román él, és a magyarok csak az egyik – igaz, a legnagyobb – nemzeti közösség” – fogalmazott. „Mi több, a magyar útlevel nem akadály számukra, hogy Ukrajnáért harcoljanak és áldozzák az életüket. Nem akadály számukra, hogy a 128-as dandár szükségleteinek kielégítésére áldozzanak. És ez sokkal fontosabb, mint a határ túloldalán lévő marginális politikai mozgalmak tevékenysége.”

